

La torre de Pisa

Després de tenir-nos amb l'ai al cor pel que fa a la torre de Pisa (que si cau, que si no cau), ara ens diuen que han descobert sota seu els vestigis d'una gran edificació romana.

Han trobat les restes d'una espaiosa residència a 30 centímetres de la base de la torre, la qual cosa fa creure que els constructors toscans del segle XII no fi-laven gaire prim a l'hora d'excavar. Uns fonaments que prescindien d'obra feta a 30 centímetres de profunditat, bastint pedra nova sobre pedra vella, significa que els autors de la cèlebre torre tenien una moral a prova de bomba i una despreocupació pel declivi propi de les coses terrenals que els acosta més a la poesia que no pas a la ciència. És un miracle que la torre de Pisa encara s'aguanti (no pas dreta, tot sigui dit), la qual cosa, a part que sovint és considerada com una mena de miracle, voldria dir que els constructors de la vil·la

romana van treballar bé, amb la construcció d'una base forta que aguantés el que pogués venir.

És clar que la torre de Pisa perilla. No passa any sense que experts de tot el món no facin aurgis catastrofistes sobre el futur quasi immediat del monument. Proposen solucions desesperades, com una que voldria fer-li uns enormes elàstics de metall per a sostenir-la. Però la

cosa és incerta. La veritat —una veritat amb una espurna de misteri— és que el món s'ha anat edificant per capes, l'una sobre l'altra, i això els arqueòlegs ho saben per pròpia experiència:

per trobar han de cavar i jo diria que fan servir més les pales que les escales.

Diuen que, en més d'una ocasió, magnats americans han fet una oferta de comprar la torre per desmuntar-la i tornar-la a muntar peça per peça, qui sap si en algun indret del llunyà Oest. Tal com estan les coses actualment, potser es trobarien millors postors entre els japonesos.

Pere Calders